

alt, das öggen
zu sammeln.

M. P. Ks.

17

M. M

J. L.

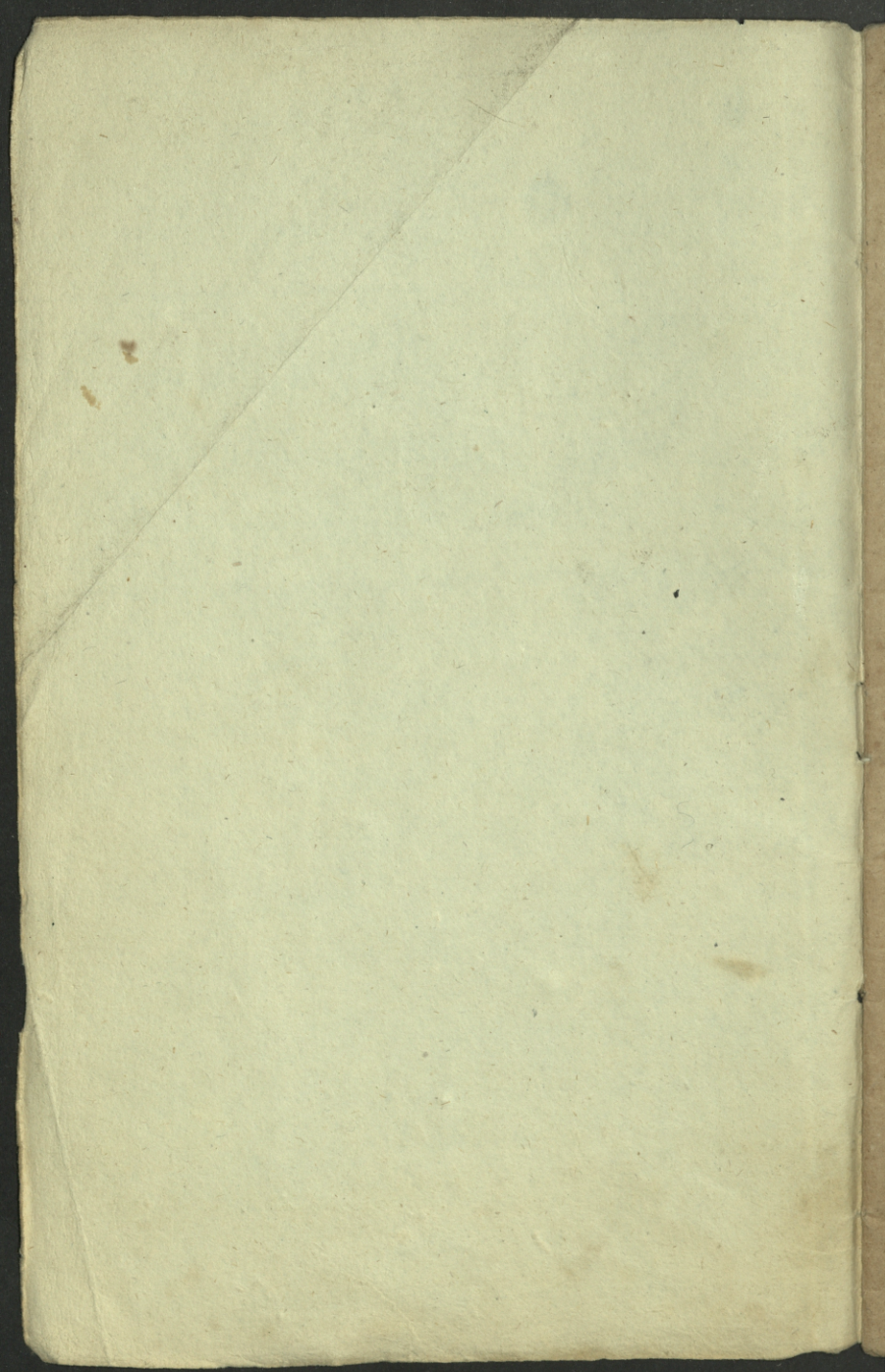
1. 2 3. 4. 5. 6.

46. 50. 47. 48.

47. 52

51.

49.

J. P. G. 267.

Stihmes = Statisti, taks M. Mathyas
Maria Ochs.

Kas t. 9 Webr. 1841 eestis taks Brath
lu Draufes Königsfeld aiskatije.

Tee Statisti, ka jaks nu sirdesest, jums ne
rahidits weenu Mathys no augstas kahr-
tas, neof kahise, kas sawa sikhwibas gat-
jumä leelis brik nuna notikkumeis
buktu neofesuse, bet weenu Mathys no
semmes katntas un no kalpomu kahr tas.
Bet warrluht, ka tahdi Statisti jums
Serrigaki leuts un wairak mathyibas
dohs, ka jums sawa kahr ta leuts turre-
tes, ka kad jaks sirdat no augstakeem
ziluse keem un no tahdeem notikkumeem,
Kas jaks sikhwibas gatjumä nekad ne
notek. Klaujajt nu, ka m. Pestitais scho
dweheli irr waddijs. Wimpastaksta ta:

Es esnu ofimuse kahda watzfemmes
zeemâ ar watur du Langenhein taidt Jan.
1795. Manni wezzaki liy no femneku
kaktas un Deewa waturda mitlotaji.
Tanni weeta liy braklu faefchana, Kas
manna tetwa tetwa nammâ Sapulzejaks.
Manni wezzaki Sawur hetinas kotti usluk.
Koja, un tas manniw ne palikke, tadehl
es mekleju, ziti Spetju, no wippuwsluk.
Kofchanas atwilktes. Wippi liy kotti
Calpraktigi, zitheem pee darba palihofent,
un kad mufu malurgi no wippeem
Kahdu palihofiluwislukofejaks, es alla.
Setin liju gathawa, us turren aiseet, pee.
zadamees, Ka es zaur to no wippuwsluk.
Kofchanas palikke brikusa, un kades 17
gaddu wezza liju, manni wezzaki us man
nu pastakwigu luhfchannu manniw pa.
kawe pee gohdlihijzeem kaudim deenestâ

dottees. Es fahkumâ man tur labli pa-
tikke, bet pehz gaddu man leela kah-
roschana unahze, atkal pee saweem wez-
zakeem greeftees. Es kaunohs to weenam
zilwetkam fazzicht, tadehl ka es pehz Jawa
pascha prahta tamni weetâ ley gahjis, un
wehlyohs, ka es zaur kahdu neweffelibe
tikku speests, atpakkal us matju eet.

Pehdigi bes nekahdas neweffelibas tikku
atkal pee saweem wezzakeem.

Rauzajt, tã eet tahdeem, kas ween pehz
Jawa pascha prahta darra un no weenas
~~weenas~~ weetas us ohtrweet, no patgalwibas
jel lehtprahtibas, un us Ispitaja nahdi-
scharun ne quibul gaidicht. Pehz alk kas teem
schehl irr, un stratye jazeefch. Bet had to
wainu afsicht, par Jawu patgalwiler kan-
nahs, tad Ispitais wehl par teem afscheb
lojahs, un teem atkal palihof.

Es nu wesselu gaddu pee saameem wezge
keem palikkhu, un pa laitkeem pee zit-
teem par algu strahdaju. Tur es daußreis
starp flit. teem zilwetkeem luy, un flit-
tas lectas nedjeju, un matzjichs bregsmigi
lahdet. weenneis, kad es lejw matjia
un matku eeneffu, weens matkugabbals
man us katju kritte. Es eedusonajohs un
weenu lahpefchomus wabrou sazzijsa.
mans tehur, kas to luy ofindejis man Jan-
ze Kistaba un lohki strahpeja, sazgidam,
mari, tu gan simis par ko. Ta pahr mah-
zifchoma man lohki wajadfiga luj, un
es to nekad ne ismu ais nirsuse.
Woi arri ka dabmajat par tahrn pahr-
matzifchanahrn, ko effat dablujufetri?
Tahs mums luj wajadfigas, un tahs nekad
ne luhis ais nirsust, Tahrn matzifchana irr
smihleffibas darbis rori augligs darbis.

1814 es atgal gahju deenestā pēe deenas
lihtjigeem laudim, kas man kā' lauru
pafschu beironu turēja. Tur man bij lab.
ka klahschana un es biju meeriga un
preezija. 1847 es laurus wezgarus apmet.
Liju un tur ar weenu Brahli no brahlu
draufes Jakiktohrs, kas mannim dauof
no brahlu draufes stahstija un kā' tur
tahr m. Mahfas, no pafaulis troht. fri
atfeh. intas, weenā pafschā mahjā ofikwē.
Man bij leela lufte ar turren aiset un
to brahli luhof^{ja} lai kas preefch man-
nim tur weenu weetu apgahdatur. Pehz
kahdu laiku es to pafaulschanu dabuju.
Hades to lauram hungam fozziju, wifsch
palikke dufnigo, man ne gribēja atlaist
un draudeja, ka wifsch man to lohmē ne
luhfchoht ais makfahht. E nu gan lammis
laikā' chstemi ne bij uemohdinata, un

ka katrofchana petz braklu draufes ley
warrbuht ween ahrija, het tamehr lees
Pefitaja firmaschanas ne ley notizzis, un
wirppa gam Lawu darbu jaw pee mannis
eesahze; jepsche das ne ley panisi darriht,
ka es lees Lawa laiziza kunja firmaschanas
mannim zittu weetu ley apgahidajis. Ta
strahye par to petz ak gam nahze. Bet
tamis laik^h es leyu drohscha, un arri
par Lawu lohni ne lehdajohs, dabma-
dama, ja Pefitaja prahts irr, man pee
draufes likt, wirpsh man gam waddichs zan
ri, un kas wissai Lawai notziliai ne at-
lakka, das ne warrbuht mans mahye-
klis. — Es nu gabju pee Braklu draufes,
kur weenu deenestur Praktir namma
Dableju, Mai Mehnesi 1818 pee drauf-
es tappu uspenka, un preezajohs, ka nu
Lawu onehr ki effahnt panahkise.

Bet ah, leht praktiba atkal samu gal-
wa pazehle, un ar mannim tik. Saklu
nahze, kas no draufes tikkenoliktā
un man ņehi weeta lū jaatstāj.

Raujāt kē dafčas marzibas irr. Tam,
kas warbuht kahdu affichanū irr dab-
lujis no garrigatim leetatim, bet ta ihfē
na ņird affichana, kuņināschana un
mohdināschana truhkt, tam, kas ween
pehzi ahriža gahda jeb ahrižas lalikhlah.
ņehomas, jeb no patgalwibas pehzi draufes
kahrjaks un us Pēstitojā ņaukņchanu ne
gaida, tam pehziati ņrahpe jazeefch, un
tas dabluw manniht, kas ta ahriža drau-
ņes uspenņchana no kriņchanas ne paņar-
ga, ja ņird nau affichana, ne of atg moh-
dinata, ne of atgreeshta, ne of Pēstitojam
par ihpaņchumu nodahta. Praklu jeb
mahfu wabmōd ween ne palihof.

Es nu atkal gatju pee saameem wezza-
keemim tur weenu gaddu ofibwaju. Samin
laikā es daudj neskaitomas affaras ifomu
raudajuse par saamu sliktumim leit.
praktileu, zaur ka es no taks draufes lju
sizzis noht, im pee sama Pestitoja Kab-
jatim kā leela grehziiseze ifomu nomet.
sufes, peedahschane irubzdamees. To
brahlu draufi es ne spehju aismint, ka-
dehl es gatju kahidā jilschitā, tur brah-
lu draufes faeschana lju, im lohti pree-
zajahr, kad es tur weenu deenesku dabileju.
Pehzabrijas klahschanas man tur labli
gatje, bet findi ne lju meers par to, ka es
pats no brahlu draufes zaur saamu leit
praktileu lju schkitmufes, im peedahsch-
nu samā findi par to ne warreju man-
nikt. weenreif wakharā, kad es gatju
qultā, es par to lohti nastkummis lju,

Ka man wehl ne effahrt Sahdas Baltas
drehles, Ka' wajawsetu no om. Pestitaja
dablehnt, un gauſchi par to pee wirpfa
Kahjahnu raudaju. Wiſſch man ſehh-
ligi paklauſija, un tanni natiti' zaur
weenu ſajmi eepreezinsaja. Es neſſija
Kahdus ſkaiſtus ſallus Krukimus un wirp
pu widdu om. Pestitaju Kruſta ſtabli'
Kahrdannu. Es pee wirpfa Kahjahnu no-
mettohi, wirpfa affinis un manrim ſez-
zija un manrim drehles ſlagzinsaja un
maſſaja, Ka ſahs palikke Baltas. Ah! Kah-
da Klafſchana man liij, to es ſawâ muh-
ſchâ ne aisonirker, un Kad man ſas notiti,
Ka es wirpfa neſſeſchu, tades par to wirp-
fa Kahjas kuhſſkaſch reif ſkubſſkiſcheu.
Reſſet ſchi irr to ihſtena apſchehloſch anas
un usſpemeſch anas ſtunda. wai junn tahda
arri jaw irr liijufe?

Tammä weeta' mans Pessitar man dauw
lablumu litke redjekt im bandit, wissu.
wairak' faeefchanas stundäs. weenu es
ne warru äisniist, kad par to perjeku:
man Jesus arpeman grebz neekus litke
rumakts.

Jai 1824 gadda man ta sechlastiba
notikke, ka es atkal pee braklu draufes
dritksteju dohtes. 24 Junes nahzu us
Königsfeld. Kad es tammä weeta' eenahzu
un to firmu Mahsu redjektu, kad man
na firds no preeka liij pahrpimsta, im es
dohmaju: seche im manniis fawdis, te' es
stiwafchu, te' man lablii paritkt.

Pehyat, gan daschas pahrbandijchanas
us mannim nahze, het wissas man liij
wajadstjas, jelschu ne ais weenam fublin
esnu atfirmis. Tammä pilschta' es eeksch
Lawa deerefta' liju weena patte un

uiffas lectas warreju pehz sama mahta
darriht, fect om man liy zitteem japa-
klaufa, jo man liy Meita Mahfu nann
mä kehki³ jaftranda. Tas liy manmai dab-
bai gruht³ darbs, het ta meifteneene man
kä mahte liy im man, Kad grilibejü Lauu
zerrileu nomeft, aismeenam pafkullbinaja.
Täi L. Lum. 1825 es tikku kahd³ kahntas
ftundä atkal pee Draufes erpenka. Tä
ley meekkeh mannis fwehtilas ftunda, Kuu-
nä³ es fajutta, ka m. Pefitais mannu ftrah-
pi man liy atpehivis, un ka es zaur wiip-
pa wahtim liju ofeedinata, un ar tahm
affins tajrnilas Drehbetim apgehobta.
Tamm³ gaddä³ es tikku deeneftä³ pee ta
brahlu Mahzitaja im Birkapa Rei-
chel. Schis un wiipä laulats drauz man
ar leelu pazeetilu irr paneffuftri, lai m.
Pefitais teen wehl muhfotilia^{to} atmakfa;

jo es zaur sauru patgaluileu taks dauß.
reife mu apbehdinajis. Augßpraktika
Pafchmihleßtiha un Pafchtaifriha bij
tee trihs Eenaidneethi; ar Kurreens man
aisweenom liij jazidrahs, un Kar man
Kahdunef, Kad es wakline fahweje jatr.
wahreja; jo es tizzeju, Ka es es sauru kem-
gu labbumu aisweenam luktu dahma.
jis un sauru dabu tik pilnizi padarnis,
Ka es nekahdu peerrimfehhanu ne maf
ne gribbejeu peerpemt. Tadehl es weenreiß
tik fligri pretti kurrijohs ar wahndeem,
Ka es pawiffam aismirfu, Kahd tas lühro
effekt, ar Kurrees nunnaju. - Man liij
peedohfehhanu jaluhß, ja ne, Kad gribbeja
man atlaift. Manna pafchtaifriha
ne gribbeja lohzißes, liet pehdiji zaur
m. Pefitaja fchehlaffilun pafem majohs,
un no findt peedohfehhanu lühßjeju. To

es ne ais mirfische, zik laip nigi sehis
brahlis man uspehne, sawu nahku
pafneefi un man peedeuwe. Es sajuttu
mihka Pestitaja meenu sawa sirdi, un
ka wipsh man arri to wainu essoh
peedeuwis.

~~Pestitaja~~ Nemmat uehna tahs mah-
zibas, kas sehe irr. Pirmâ kahntâ, ka arri
apshelateem grehzi neekeem, uspeniteem
draufes lohzehleem weenu mehr irr jazib-
nahs mett teem eenaid neekeem, kas to dahr.
gu mantu atka, gribb atraut, un ka sehe
eenaid neeki pafchâ sirdi ofihwe, ka wiff
wairat. sehe trihs: auytzmantiba, pafch.
mihliba un pafchaisniba tahs kahndi-
na, kas gohdigi staiza, bet weegli ar sawu
gohdilu leypojahs. Ohtrâ kahntâ, ka, kad
kahds krittum usmahze, no teem, to effam
apshedinajafchi, lehs peedohfokanu is-
luhtees, lai kas arri muhsu auytspakti-

lai ne patikk; un kadto effam darriju-
setti, kad wipsh mums arri peedaks, ka
wipsh pats sakka, kad par appuafcha-
nu runna, lai papreeksh ar sawu brab-
li meenu, ustajam.

Pehz jeha brakha aiseefcham es pee
wipsh deklas, kas lij shoklas meeksh-
neeks, tikku deenestā. Pehis arri ar man-
nim leelu pazekhibu irr turnejis, lai m.
Pekhtais tang to atmaksa. Wipsham
lij weens sehlijsh, kas man lij ^{ja} apkohij.
Zaur to behruw man arri dafcha laudi-
shana notikke. weensij, kad atkal
pafch mihlestiba un pafch patikshana
pee mannis sawu galuu lij pazekhlufsh,
Pehis brakhis us mannim sazzija. Mani,
su weensij pee debbes wahrtim naktshi
ar leelu maikshi, kas ar pafch tairnibu
behi pilna. Kad es nu wakt, arā to behr-
niju gultā nolikku un ar wipshu liije

luhõõs, kad sehis us mammim lazzija:
Mari, ko m. Põstair lazziks, kad te ar
laanu paschtaisnibas maiksi pee deb-
bes wahrtem maiksi? Tar wahrts no seha
behna onustus man zaur findigahje,
un es meeksch m. Põstaja pasemmo-
johs. — De kaunajtes, arri no behna
lablu makribu peerpent, tas jumis lab-
lus anglus neffiks. — Kad sehis brahlis
us zittu weetw tikke air inakts, man
no seha miikla behna liij jafschkiraks.
Es to luhõõs, lai miiklu Põstaja meeksch
man luhõõs; kad sehis abbildija: Mari,
to es darrisohu, es m. Põstaja peeluhg-
schus, lai luhõõsch Tew driks pee Lewis pemu,
ka tew sehimmi pasauli tik stipmi wains
naw jastnada. (Seha behna luhõõsch ana-
ne palikke berpaklausischanas.) Ta sehkir-
sehana no seheem miikleem kungeem man
liij bohti sahõõga, jo es Tai familiei, prob-

ti Schwam, tam liiskapam, um Dehlam,
tam fthohlas urrangam, 17 gaddus liyu
Kalpojis. Tas brahlis, Kas wimpawestā
nahze, man atkal petme samā de-
neffā, Kur es 2 gaddu palikku, tad es petz
neweffelibas wairs ne fpetju. Nu es
us neweffelibas guttur efmu, bet atk es
zaur nepazeschamu te'anni sawam fsth.
sajam dauofreis par jahpetms um kau-
me efmu. Dajhas lectas wehl pee man-
nim rahdaks, us Ko nehadne liyu dabma-
jis; alk kaut omans fessitais sabdu flik-
tu zilwekwa ka'es, ween ne nastumtu.
Fik kahl wimpapatte fthafka.

Kad daktors wimpai teize, ka warlucht
ar fcho wahjurnu lufschocht aiseet, tad
lakti preezajaks par so, um jahze ais-
eschanas perschus fozzicht um ffeedakt.
Pet wehl kahdu laikur liij japsagai,
um zaur kahdahn pabrleudfchannahm

jaeet zauri. Zaur to wahjumu wip-
pai leels ehdeena kabrunns natze,
ka' ka' aisuweenam gribbejaks ehft. Preektos,
laitio ar lohti mafu ehdeenu warreja
istiktun ar to paschu ehdeenu, kas lai
lij, aisuweenam lij meenâ, kadehl bimb-
nijaks par scho kabrunnu un to ne warre-
ja Japraft. Kohpeja wippai lazzija:
ka warrbunt Peltitaja pahmahyjscha-
na'ir. kas sim, wai preektelaitka' par
Jannu Jantileu ne effi leppajees un zit
pah zitheem paangstinajees. Tai' petri
akbildija' ar apkaunetu findi: to' gam ley.
Kwesneofu, ka mihlam Peltitajam
wajadseja scho wahjumu man usuk-
sikt, lai es wiffu Jannu findi somaita-
scham affinshu. Par to arri japateiz.
Kades pee wippa tikschu, kades ka'
maria mädala pee wippa kahjahn
kritschu, wippa naglu rehlar skuhp.

Stijcku un wippan pateikschu gar
to assehlafchanu un peeffizilun, ar
ko wipfch man irr panessis un waddijs.

Pehfizi wippas gruktummi leeli paliti-
ke, to' ka wairs ne ka ne warrija lau-
dikt, ka kahdas uhdenslahferween, bet
wippa tohs gruktumus ar leelu paze-
tibu panesse.

Tai q webr. no rihta wippa us aisee-
schanu, ka' patte bij wehleijafes, kikkhe
eswehtita, un tanni pascha' wakhanä
fachtigi aismigge.

wippas wezz ums ween by 50 gaddu
un 18 deenas.

Ko jubs nu par sehem stahstern
Lazzeet, m. mahsar' wai datmasfeet.
Labba ke preekschimme wajadjeja
mums preeksch azzim turrecht, kas
no eefak kuma lithof gallam gahdigi
staigoja. wai kas jums dauflubku

patihosejis? ² Wiiffi effam grehzi meeki.
wiffeem grehki jaatshist, un jaatgree-
Johaks. Kadto mahzamees, kad munnus
labla mahzibadiis, un mehs laffam,
ka meeki irr ftarp Enzeleem debllefi
par weenu atgreestle grehzi meeki.

Kaut see par munnus ta' warretu jree-
gatees, ka par Joho irr jneezajufshees.

Ta weena ftarp junnus greibbetu dahnmet
pee mannim taik tahda auyftmahki-
ba, paschmihliba un paschtaifniba
naw, ka pee Johaks dwehfeles, tadehl
morn Johaks mahzibas ne wajaga, tai
es atbildesche: Kurfch to drihtst Laz-
zigt. ² un ja kas arri ta' luehtu, warr-

lueht ka zittas kahrilas tewim irr, no
Kurnahm Johi bij luehtu. ⁵ Lablakgnib-
bami jneezatees par mihla Pofitaja lee-
lu pazetiblu, ka arri pee Johaks dweh-

⁵ woi Du 17 gaddus weeneem pascheem kungeem Kalpajis.

Jeles ir paradījs liels pēdīgā
nozūktam, un tā nāv atstums.
At kaut dažas jūsu starpā lehtu,
Kas dārmoti, es gan arī sekti flit-
ta un greķu pilna un truhzija ef-
mu, tā ka kādureif dārmaju, ar
mannim ļauā mūfchā nekā ne
būts. Bet es nu no jauna weenu
lezyilu no manna Pēstīja mīhlefi-
basas greķzineekem un leelu paze-
sību ar nabbeem efmu ofindejuse,
es wīpam no jauna nādārmot, lai
wīfch ar mannim danna, Rognibls
wīfch man arī ne atstums.

J. O. G. 94, t. 2.

